

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ПІД ЧАС ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ ПРОТИ УКРАЇНИ

О. Ю. Зенталь, магістрантка соціально-правозахисної журналістики
Інститут журналістики Київського національного університету
імені Тараса Шевченка, м. Київ

Вступ. У період з 2014-2019 рр. в Україні відбулись й продовжують відбуватися політичні процеси й воєнні події, які продовжують впливати на внутрішнє життя країни. До них належать окупація Автономної Республіки Крим та збройний конфлікт на сході України, яких українські та закордонні науковці об'єднано називають гібридною війною. Невід'ємною її частиною було та залишається використання протиборчими сторонами України та Росії широкого спектру інформаційно-комунікаційних технологій. З огляду на те, що збройний конфлікт на сході України досі триває, варто дослідити деякі аспекти, які істотно вплинули й продовжують впливати на хід гібридної війни проти України у контексті інформаційної безпеки. Зокрема, серед них у цій роботі буде розглянуто інституційний, законодавчий та ціннісний аспекти.

Мета роботи – з'ясувати інституційний, законодавчий та ціннісний аспекти інформаційної безпеки під час гібридної війни проти України.
Завдання – розглянути та проаналізувати особливості інформаційної безпеки під час гібридної війни в інституційному, законодавчому та ціннісному аспектах.

Результати. З метою протидії гібридній війни в інформаційній сфері, було впроваджено певні інституційні нововведення й здійснено законодавчі зміни органами державної влади України, а також визначено ціннісні орієнтири в суспільстві. Тому варто з'ясувати відповідні аспекти інформаційної безпеки під час гібридної війни проти України.

Перший аспект – інституційний. 2 грудня 2014 р. було створено Міністерство інформаційної політики України – центральний орган

виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах інформаційного суверенітету України, державного іномовлення та інформаційної безпеки. За підтримки цього Міністерства, у лютому 2015 р. було створено проект «Інформаційні війська України» для набору та мобілізації добровольців на активну участь у протистоянні з антиукраїнською стороною у гібридній війні. До нього долучилися інтернет-користувачі, включаючи блогерів, журналістів та волонтерів, метою яких стало відстеження інформаційних провокацій проти України, брехню пропагандистських російських ЗМІ та поширення контрпропаганди. Таким чином, важливість забезпечення інформаційної безпеки в Україні під час гібридної війни було усвідомлено на загальнонаціональному політичному рівні з впровадженням певних інституційних нововведень.

Другий аспект – законодавчий. Органами державної влади України було здійснено певні законодавчі зміни, які стосувалися інформаційної безпеки держави. Зокрема, 29 травня 2015 р. набрала чинності Стратегія національної безпеки України, в якій серед загроз інформаційній безпеці визначено «ведення інформаційної війни проти України; відсутність цілісної комунікативної політики держави, недостатній рівень медіа-культури суспільства» [3]. 28 лютого 2017 р. набрала чинності Доктрина інформаційної безпеки України, метою якої є «уточнення засад формування та реалізації державної інформаційної політики, насамперед щодо протидії руйнівному інформаційному впливу Російської Федерації в умовах розв'язаної нею гібридної війни» [2]. Важливо відзначити, що серед визначених в Доктрині пріоритетів державної політики було визначено передумови прийняття 15 травня 2017 р. Указу Президента України №133/2017, який зумовив блокування в Україні низки російських інтернет-ресурсів, включаючи популярні соціальні мережі та поштові сервіси. Як можна побачити, законодавче регулювання інформаційної безпеки є таким, що істотно впливає на інформаційну сферу країни під час гібридної війни.

Третій аспект – ціннісний. Зміни, які відбулися в Україні внаслідок

гібридної війни проти неї, вплинули на всі сфери суспільства. На важливості забезпечення інформаційної безпеки України наголосила також Православна церква України, яка утверджує духовно-ціннісні орієнтири в суспільстві. Зокрема, 9 травня 2019 року Предстоятель Православної церкви України Блаженніший Митрополит Епіфаній заявив, що «гібридна війна ведеться не тільки на полі бою, але і у інформаційному полі, через пропаганду та неправду. Просимо усіх протистояти цій неправді, аби разом перемогти ворога, який так нещадно прийшов на нашу землю» [1]. Як можна побачити, ціннісний аспект інформаційної безпеки під час гібридної війни визнається нагальним не лише світськими, але й духовними авторитетами України.

Висновки. Отже, під час дослідження інституційного, законодавчого та ціннісного аспектів інформаційної безпеки було з'ясовано, що з метою протидії гібридній війни проти України в інформаційній сфері було впроваджено певні інституційні нововведення, здійснено законодавчі зміни, а також визначено ціннісні орієнтири в суспільстві.

Список використаних джерел

1. Митрополит Епіфаній 9 травня закликав протистояти гібридній війні [Електронний ресурс] // Українські Національні Новини. – 09.05.2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1799036-mitropolit-epifaniy-9-travnnya-zaklikav-protistoyati-gibridniy-viyni>.
2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – 28.02.2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017>.
3. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – 29.05.2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>.